

Merkityksiä jäsentävät kehykset sairaanhoitajien ammattikielen käsitteiden selittämisessä

Karoliina Kopsa, väitöskirjatutkija

Helsingin yliopisto, humanistinen tiedekunta

Esitelmässäni tarkastelen hoitoalan ammatillisen kielen oppimista tilanteissa, joissa suomea toisena kielenä puhuvat sairaanhoitajat selittävät toisilleen työssä tarvittavia käsitteitä. Aineistona ovat erikoissairaanhoidossa toteutettujen kielityöpajojen keskustelut, joissa hoitajat nostavat esiin työssä kohtaamiaan kielellisiä haasteita ja neuvottelevat käsitteiden merkityksistä yhdessä ensikielisen suomenpuhujan kanssa. Tutkimuksen teoreettisena lähtökohtana on kehyssemantiikka (Fillmore, 1976; Matsumoto, 2025) sekä vuorovaikutuksen kehysanalyysi (Goffman, 1974), joiden avulla tarkastelen, millaisia käsitteellisiä kehyksiä hoitotyön ammattikäsitteisiin liittyy ja millaisin vuorovaikutuksellisin strategioin nämä kehykset tehdään keskustelussa ymmärrettäviksi.

Analyysi osoittaa, että käsitteiden merkityksiä rakennetaan keskusteluissa suhteessa hoitotyön tyypillisiin tilanteisiin ja toimintakäytäntöihin. Kehykset jäsentyvät esimerkiksi potilaan hoitoprosessien, hoitotyön vuorovaikutustilanteiden ja työyhteisön toiminnan ympärille. Merkityksiä selitetään muun muassa vertaamalla käsitteitä toisiinsa, kuvaamalla prototyyppisiä hoitotilanteita, havainnollistamalla tapahtumia kehollisesti sekä hyödyntämällä monikielisiä resursseja. Näin käsitteet hahmottuvat osana laajempia ammatillisia merkityskokonaisuuksia eivätkä irrallisina sanaston yksikköinä.

Tulokset osoittavat, että kehykset toimivat keskeisenä kognitiivisena resurssina hoitoalan ammatillisen kielen oppimisessa. Käsitteiden merkityksiä rakennetaan kytkemällä ne hoitotyön käytäntöihin, mikä tekee näkyväksi myös hoitotyössä tarvittavan kielitaidon laajuuden. Tutkimus tuo esiin kehysanalyysin mahdollisuuksia ammatillisen kielenoppimisen tutkimuksessa sekä tarjoaa näkökulmia siihen, miten työyhteisöissä voidaan tukea kielenoppimista hoitotyön käytännöistä käsin.

Lähteet

Fillmore, C. J. (1976). Frame semantics and the nature of language. *Annals of the New York Academy of Sciences: Conference on the Origin and Development of Language and Speech*. Volume 280: 20-32.

Goffman, E. (1974). *Frame analysis: An essay on the organization of experience*. Harvard University Press.

Matsumoto, Yoshiko 2025: Frame Semantics. – Fried, Mirjam & Kiki Nikiforidou (toim.): *The Cambridge Handbook of Construction Grammar*. Cambridge: Cambridge University Press. 23–43.

